

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Megjelenik Csáktornyán hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 forint
Félévre	2 " "
Negyedévre	1 " "
Egyes száma 30 kr.	

Hirdetők meg előfizetőknek: Budapest: Goldberger A. Y. Iról. Iról. Debrecen: Scholtz H. Deák M. Gyöngyös: Cs. Danie G. L. és társai. Frankfurt a M.: Danb G. L. és társai.

Myliérié posttára 10 kr.

Szerkesztőség iroda: Fischei Fülöp könyvtárája helyiségében. — Szerkesztő: Fischei Fülöp. — Szerkesztő: Csáktornya és Szabolcs 11 — és 4 újság. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény *Magyarországi* szók. névvel küldendő Csáktornyára.

Kiadóhely: Fischei Fülöp könyvtárában Csáktornyán. Lap küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetők jutányosan számítanak.

A cholera óvintézkedések és annak kezelése.

A cholera különböző ragályos betegségek, mely az év különböző szakjaiban a földgömb bizonyos részein található, a mely helyekről azután különböző módon képes tovább terjedni, különösen pedig az évszázadok és betegek egy mással érintkezése következtében.

A choleraerőgát mindenek felett a beteg ürülékét tartalmazó és ezért oly helyek, a hova ez ürülék jutnak, tekintendők a baj ama kultúráinak, melyekről leginkább kell őrizzük; valamint mindenkor fennmarad a veszély, hogy a források s folyók vize, melyek italul szolgálnak, ily módon megmérgeződjenek. Az a hit, hogy a choleraerőgát a levegőben van csak annyiban bir alapossgággal, hogy oly helyekről, hol a choleraerőgát megfertőzött ürülék nagyobb mennyiségben vannak, a szél is elvihet mérgeanyagot.

A cholera a megfertőzött helyről nagyobb távolságra önmagától nem terjed. Mindamellett kétségtelen, hogy a mérgeanyag hosszabb ideig megmarad a beteg fehérműben, ruhájában s agy-nemijében ha azokat kellőképp meg nem tisztítják s ki nem füstölik. Természetesen legcélszerűbb a ruhaneműket elégetni; de ha ez nem lehetséges, teljesen megfertőtleníteni kell azokat és pedig hozzá értő egyén felügyelete alatt különösen az agruhákat s fehérműket; — a fertőtlenítéshez chlormész, carbolsz, 5%-os carbollát vagy vasgáz használható; nélkülözhető tárgyak elégetendők.

A félelem nagyon előmozdítja a betegséget; ezért mindenkinek tudnia kellene azt, hogy a cholera a légköri viszonyoktól meglehetősen független s a levegő semmi esetre sem oly ragályterjesztő, mint az oly tárgyak, melyek a betegel érintkezésben voltak s melyeket nem pusztítottak el vagy nem fertőtlenítettek meg. A legnagyobb tisztaság s a gondos életmód szükséges ilyenkor, de általában véve elegendő is, hogy az embert a ragálytól megóvja.

Tapasztalt orvosok mondják a következőket:

„A legjobb óvszer az, hogy a talajt, levegőt, vizet s épületet seprés, mosogatás s másnemű tisztogatás által teljesen tisztává tegyék s ha mégis eljő a cholera, költöztessék ki az embereket arról a helyről, a hol az ültözt s tisztítsuk meg azt alaposan.

„Erélyesen kell megenni az általános egészségi intézkedéseket a seprést, mosást, tisztogatást és az orvosok által ajánlott fertőtlenítést; lakarítsuk el a rothadó emberi hulladékokat az árnyékszékéből s más helyekről; kísérjük figyelemmel az istállót, a tehének s disznók által, kerüljük a nyilvános alvóhelyeket, túltömött vidékeket, piszkos házakat s utcákat. — Hozd rendbe lakóodat” — ugy egészségi, mint tisztasági szempontból a körülményekhez képest s minden jó lesz.“

Dr. Koch, ki ezt a betegséget különös kutatásai tárgyát tűzte ki s ki nek hálával tartozunk azért, hogy a cholerabetegséget előidéző parányokat felfedezte, a most dúló járványt alkalmasával a tudomány polgármesternek e betegségről oly alapos emlékiratot nyújtott be, hogy valóban ószint: örömmel közöljük most a *Volvas* inkkal a s más fontos kérdés iránt érdeklődő egyénekkel, annak tartalmát ajánlván,

hogy tanácsait vegyék kellő figyelembe s gondosan megtartsák

Hozzá tehetjük, hogy cholerajárvány idején a hasmenés s más szélidebb lefolyású gyomorhajok rendszeren nagyon uralkodni szoktak. Helyes dolog ennél fogva, ha ily közönséges bajokra nagyobb figyelmet fordítunk most, mint esetleg fordítanánk oly időben, midőn ily járvány nem fenyeget.

Különösen tanácsoljuk hogy a test tisztaságára nagy gondot fordítson mindenki, lehetőleg naponként vegyen fürdőt s gyomrára flanelkötést hordozzon. Ha gyomorhajt érez, küldjön orvosot. Addig is, míg az orvos megérkeznek, célszerű egyháztudást inni, ha hasmenés mutatkozik, 10 csepp opiumoldat adassék teába.

Ugyanekkor figyelembe kell tartani a dr. Koch emlékiratában felhozott óvintézkedések s a gyógyításra vonatkozó tanácsokat.

Magá az említett emlékirat így hangzik: „A cholera az emberek terjesztik s csaknem kivétel nélkül vagy az emberekkal vagy azok által hordott tárgyakkal való érintkezés okozza továbbvitelét.“

„Cholera időben szükséges rendes életmódot folytatni, mivel a tapasztalat azt tanítja, hogy az emésztési zavarkor a cholera kitérését előmozdítja. Kerülni kell tehát a mérteklenséget ételben és italban, valamint a nehezen emészthető éledeleket, melyek hasmenést idézhetnek elő. Küldjön mindenki orvosot, mielőtt e baj jelentkezik. Ne egyenek oly edelt, mely már megfertőzött helyről kerül. Az ismeretlen helyekről jövő élelmi czikketeket, itt különösen a tejet értelm, előbb fel kell forralni. El kell tiltani minden vizet, melyet már valaki befertőztetett.“

„Óvatossnak kell lenni az oly víz zsel szemben, mely lakott helyről csekély forrásokból, mocsarakból, tócsákból apró patakokból vagy oly vizekből ered, melyek megfertőzött vizet vesznek fel. Különösen veszélyesnek tekintendő az oly víz, mely már choleraürüléssel jött érintkezésbe.“

„Az előbbiekkal összefüggésben ki kell emelnünk, hogy az edények vagy ruhaneműk mosásánál használt vizet nem szabad forrásokba vagy folyókba avagy azok közelében kiönteni. Ha lehetetlen tisztá vizet kapni, a legcélszerűbb azt felforralni. Ez a szabály nemcsak az ivó vízre áll, hanem a konyhában használt vízre is, mert a cholera az anyag akkor eljuthat az emberhez, ha a vizet fehérművek vagy edények kimosására, ételkészítésre vagy öltöztetésre használják. A főtanács ebből az, hogy a vizivás nem az egyedüli eszköz a cholera terjesztésére. Hogy a víz tiszta vagy felforralt, az még nem nyújt teljes biztonságot.“

„Minden choleraeset a fertőzésnek egy-egy központja. A beteg el kell távolítani s a szükségtelen érintkezést elkerülni. Choleraidőben el kell kerülni a népes összejöveteleket, minők a vásárok, ünnepek és gyűlések. Oly helyeken, hol cholerabeteg van, mit sem szabad enni és inni.“

„Choleraürülékeket oly edényekben kell összegyűjteni, melyek karbolvas tartalmazzanak. A cholerabeteg által lakott helyiségek hat napig maradjanak üresen. A betegekkal érintkező egyének mossák

meg kezeiket szappannal, víz és karbolvas oldatban.

„Ha halálozás történt, a tetemet azonnal el kell távolítani s a temetés lehető hamar legyen meg. A temetési menet ne menjen be a halottas házba. A beteg által használt tárgyakat fertőtlenítés előtt nem kell távolítani. A mosónők ne vigyék el a beteg szánoműt, mielőtt ezek nem fertőtlenítették.“

Végül figyelembe veendő néhány igen fontos tüzemény, mely a valódi cholera-ral kapcsolatban szokott előfordulni:

Először is a **halandóság** minden járvány alkalmával változik, de az átlag a megbetegedettek ötven százalékát (felét) nem haladja túl. A járvány vége felé a halálozás kisebbedik, mintha már erejét kezdené veszteni.

Különböző a járvány tartóssága is. Így némely helyeken három hét alatt vége van az egésznek, néha azonban több hónapig tart s még ha látszólag eltűnik is, a következő évben visszatér.

A járvány által megtámadott egyénben a betegség lappangó fejlődése két naptól nyolc napig tart s azután mikor kitor, két és fél naptól kilenc napig. Ha a roham végetes, két-három nap alatt vége van.

A betegség jelei a járvány idején igen biztosak. Rizsvízhez hasonló nyálkás ürülék bőven fordulnak elő, rendszeren görcsök, kiemlések, alacsony hőmérséklet s sápadt arc kíséletében.

Nagyon lényeges ennélfogva figyelembe tartani: **ha a hasmenést azonnal elofizet, mielőtt a baj kezdődött s még fájódat nem okoz, a betegség csaknem rendszeren gyógyítható készenlétséggel, habóság, a baj csekélybetétele az időszakban a legnagyobb veszélyeket idézheti elő.**

A kezdődő hasmenés elfojtására, mint már említet volt, 10 csepp opiumoldat kell venni, akár czukorra, akár théával.

Mindenesetre azonban szükséges, hogy azonnal orvos után küldjenek.

Tanügytörténelmi adat Csáktornya közelmúltjából.

Közlő: *Mishkolci Arnold.*

Hogy hazánk különösen tanügyi tekintetben az utóbbi két deccennium alatt páratlan előhaladás támsított, az elvtáza-halvány Muraköz s első sorban törvénsszerű Csáktornya is, az anyaországhoz szoros tartozáságot kimutató, az edes hazánkban hova tovább élénkebben löktek köznevelésügyi törekvések kedvező jelenségein felbuzdulván, első sorban tanügyének javításán, mi több: gyökörös megváltoztatásán fáradozott. Talán túlzott beklöbkenységünkön múlt, hogy ez nyomban az anyaországhoz történt csatlakozás után nem lett legelőszóval, de annál előmozdítóbb kötelesség előidézett ennek keresztülvétele a 60 as évek vége felé, mikor már a törvényhozas maga is erélyes kézzel látott országzásra s már tulsook partagon heverő tanügyi viszonyok rendezéséhez. Muraközben s így mindenek előtt Csáktornyán kiváltképen volt erre szükség.

A pillanat kedvezett, mert a hazafias eszmének az iskola bőventeremő talajában átültetésének keresztülvétele körül talán sohasem is egyedül annyi önzetlen, buzgó erő mint mikor virágozó elemi iskolák jelen szervezetelem megalapították, a melyben ez — bátran állíthatjuk — az ország ilyenmő intézeteinek első sorába felkötötte magát.

Csáktornya aranykora volt ez, mert — mondhatni — a semmiből tudott teremteni, sőt ezen teremtő (sőt vena verbo) erejének bátorság alatt létesített egymásután a polgáriskola, képezde s legközelebb a kisdudorv,

melylyel iskoláigye be is volna tetőzve, ha t. i. a két leelőbb inlézetben már mi tenni valánk sem akadna.

Élénk emlékeztünkben legyenek bár ezidőtársainkban gazdag közelmúltunk hazafias ünneplőitokba vátoztos eseményei, még sem vélünk fölösleges munkát végezni, ha azoknak egyik legfontosabbikat fölénkítve, a jelen kor teretős férfainak és hasonló vállaltat hazafias ténykedésére irányítjuk figyelmét, mert erre még mindig de talán inkább mint valaha, vágyunk rávalva.

De szólni az okirat maga: 1. sz. 1888. — Jegyzőkönyv felvéve Csáktornyán a város tanácsülésében 1868. évi június 30-án.

Azon különös helyzet, — melybe az 1848-9 iki viharokat nyomban követe időszakban Muraköz s ezzel egyitt a Horvát és Szejországok határszélén levő Csáktornya mezőváros is az által jutott, hogy ezen a Dráva és Mura közt fekvő s eddig Zala-megyének egy küllő járását képező egész terület Horvátországhoz lön csatolva, s zomor következményével ólomaly alatt nehezedit az egész jársra, de különösen ezen mezővárosnak nagy részben iparüző polgáira.

E bekelezésnek kizsonkították többi közt azt is, hogy azontul Muraközben mint Horvátországnak közvetlen kizsonkított részén, ben a magyar nyelvnek tanítása teljesen s a vidégy beszüneteltetett, minék hátrányos s a városunkban hova következemanyoi különösen városunk ifjabb nemzedékét visszapotolhatlan karral sújtották. Ugyanis kis mezővárosunk nagyreszt iparüző polgárokból állván, s gyermekeink is majdnem kizárólag azokka n veltetésen, 1848-9 azon megbeoldulhen előnyben részesültek, hogy városunknak szerev népisokolájában a magyar nyelvnek legelőbb előismeretét megszerzhettek s ezáltal képesítették arra, hogy kenyérkötő s további kiképzésüket sikerrel keresheték a valók szomszédos magyar vidékeiben is.

Muraköznek Horvátokhoz csatlakozása s ez által a magyar nyelvnek iskolánkól ki-közösölése folytán nemcsak iparüző ifjúságunk lön oda kárhoztatva, hogy tovább kiképzést egyedül az, ugy területének kizsony-gyos mint iparának alant kirom állása miatt minden igényeket nem elégítöhe, reánk erőszakolt, így nevezett anyországhoz kereshetle, — hanem azok is kik a tudományok és közműveltség magasabb fokára vágytak, csaknem kizárólag Zagrabra és Vayarsdra voltak utalva. És ne gonddolja, ne higye senki, hogy ez pusztá állítás, tény ez, melyben mi száraz számokkal vágyunk képesek kimutatni:

Tudja mindenki, hogy 1848-ig 60—70 muraközi ifju nyert a nagy-kaniszás és más hozának közlelő tanodákban kiképzéstelt meg ellenben azóta csak legutóbb kivételként kerül ily tanodákba egy tanuló. Mindenké állíthatja, hogy ebből nemcsak a népre háramolt kár és hátramaradás, hanem hogy e kár visszahatót az egész magyar hazára is. De a mi bajunk itt még nem érte végét: ugyanis 1848-ig, míg elemi s falusi iskoláinkban a magyar nyelv is tanítottat, az általános oktatási nyelv a mi anyai horvát nyelvünk volt, 1849 után pedig kivétel nélkül minden falusi iskolában az ilyly, vagyis az ugynevezett literaturai nyelv hozatot be tanítási nyelvül.

Mi egyszerű polgárok nem érijük ezen nyelvet s miután gyermekeinket legnagyobb részt hozának hasonló kezűművekbe s iparosokká óhajjuk nevelni nem látjuk át annak hasznát, hogy gyermekeink a tudományokt nevezett, de általán nem értet nyelven tanulják, s nem látjuk be ezen tanítás módnak célszerűségét, mert gyermekeink Istenei imájukat is előtűk ismeretlen szavakkal tanulván be, a szűlő nem érti imádkozó gyermekeit.

Elsonorító de igaz, hogy ily körülmények közt jutott elemi iskolánk oda, miszerint több szűlő jobbnak látja gyermekeit a helybeli h e b e r iskolába küldeni, sem hogy a mi katholicus iskoláinkban egy részről az ilyly nyelven, másrészt pedig a magyar nyelv teljes mellözésével lassá azt oktatattani.

Tudjuk és elismerjük mi azt, hogy Muraköz általános népességének anyanyelve a horvát, hiszen Istén jóvoltából magunk is nagy részben horvátok, de egyzersmind a

kőző, szeretet magyar hazának is fiai vagunk, tudjuk s elismerjük, hogy véreinknek s testvéreinknek túl a Drávan nemcsak jogok, de kötelességek is a nemzeti anyagok, de kötelességek is a nemzeti anyagok, de kötelességek is a nemzeti anyagok, de kötelességek is a nemzeti anyagok...

(Folyt. köv.)

H I R E K.

T. szerkesztő úr! A Muraköz-című helyi lap 42. száma hírek rovataiban követező közlemény foglaltatik: „A múlt napokban a Franklőfö le lovards egyik részének ingóságait árverezték el. — A hat hétig itt tartózkodó tagok csak Bozai urnak köszönhetik, hogy elutazhatnak a ki erélyesen fellépett az árverés elhatalasítás ellen. — Ezen közleménynek szak-egyének előtt semmi értelme és jelentősége nincs ugyan, de minthogy a jelzett helyi lapnak lehetnek ismét oly olvasói, akik óhajtának tudni azt, hogy Bozai ur minő erővel fellépett tekintet az árverés elhatalasítása ellen, tehát tekintet arra, hogy az árverés a vezetésén állati kir. járásbíróval által lett foganatosítva, — a valóság érdekében hivatta érem magam kijelenteni, miként a lovards tagok tetszők szerint bármikor elutazhattak volna; mert abban ótet tudommal senki sem akadályozta. Sok ha éppen nekik úgy tetszik, a felolált ingóságokat is tovább elvihették volna, mert szoros zár elrendelve nem volt, hogy pedig Bozai ur vagy bárki más az árverés elhatalasítása ellen bármiként is fellépett volna az minden alapos nélkülözöl állítás, mert az árverés elhatalasítása iránt törvényes lépések senki által sem tettek s így fellépett sem szükséges, sem alkalom nem lehetett; de feltéve, ha ilyen czériba is vétetett volna, nem tudom, miként lett volna az lehetséges, hogy egy perben nem álló egyén a bírói intézkedés ellen feléphetett volna és...

pedig akként, hogy fellépedének bármilyen erővel lett volna, — mielőtt tehát kitűnik, hogy a jelzett közlemény tévedésben alapszik. Tisztelettel lévén Csáktornya, 1886. évi október hó 20-ik napján. SÉRA ISTVAN csáktornyai kir. járásbíró. — Sára István bíró utrutebbi fellépvésitő soraidet közölnömet mondván, magunk részéről a fentebbiekhez kijelentjük, hogy az illető hir, bár ismeret nélkül küldetett be, tudósító alirassal látott el a szerkesztőférfő által, mivel a hir valóságáról a felelősök a beklüdtől illelta. A szerkesztőség ugyanis minden beklüdtől hir valóságáról nem szereszet magának meggyőződését s emélfogva ki lehet annak téve, hogy jöhiszemtségével visszaszánek.

Azon szerencsétlen képezédei növendékek akik f. hó 13-án korcsmai verekedésben vettek részt, megeredmielt büntetésök elvették, még pedig a három főbűnös az intéseit elhagyására utasítottak a többiek pedig akik a verekedésbe a főbűnösök által sodorítottak bele, több-kevésbé idöre segélyüket vesztették el. A növendékeknek a korcsmaiba járás szigoruan tiltottatik.

Halalozás. Vandra Pál a csáktornyai képezédek tival volt IV éves növendéke. előbb vendrideki tanító, a napokban a Szepeségben, ahol rokoni körében tartózkodott: elhunyt. Béke porain!

Áthelyezés. Keresztész József csáktornyai adózzást a kapuvári kir. adóhivatalhoz helyezteték át.

Csendjelet a varasdi országúton. f. hó 16-án 2 csáktornyai nő utasítva Va rászarda. Már este felé járt az idő, midőn visszaindultak, permétezt az eső s meglehetősen sötét volt. Ugy este 6 óra körül lehett, midőn a Pusosina és Nedelicz közti úton — de közlelebb Nedeliczhez — két, hibetelű nedelichi polgári ember lóháton az utat a lovak hosszával ellátta akként, hogy csak az árok mellett levő kavicsrakás maradt szabadon s ekkor rákiáltának a kocsióra horvátul: „kerülj!” A kocsi a lovak megállítván oda szől, hogy ó nem kerülhet a kavicson keresztül s különben erre nincs is szükség, hanem e helyett a lovak fordítsák meg lovakat s ott, a hol két kocsi egymás mellett haladt, ott ók lovakkal is eme hetek minden kerülés nélkül. De a lovas paraszatos az u' ellalásavár rossz szándékukat elárnyván, nem hallgattak a kocsi szavára, egyre kiabálván: „kerülj!” Minthogy a kerülésről az árokba való fordulás esetén szó sem lehetett és tulajdonképp annak szük-

sége sem forogván fenn, tehát a kocsi nem került. Erre a lovasok egyike leszállván lováról s egy hatalmas fűtykösselel odá vág a kocsihoz, ordítván: „nem kerülj!” Mire a kocsihívó belé egyik nő azt mondja: „Aljhatok ki az útból s ha a lovakotban megismerem baj történnék jöjtek be velünk Nedeliczre a jejjözöhöz, ott a dolgot eligazítjuk. Erre a paraszt sieder a nöre emelvény fűtykösselel elordítja magát: „Hallgassz te hegyi (goricsanica) banya, mert úgy vágiak kupába, hogy azonnal fölfordulsz. — A (további szóvalásnak és tetellegességnek azonban a kocsi elejét vévén, felhagyta a kezdező pillanatot. Iovai köze vágott s tova roszdott. A két sieder utánuk vágatót egy gydarabig de minthogy már Nedelicz városra széles házá hoz éreék a további üldözéssel lehagytak.

A vizi szt-györgyi temetőnél elásótt méhmagzat tettese H. M. ottani leányzódnóben feltalaltott s a helyi kir. járásbírói Ságok átadottak. (L. lapunk múlt számát.)

Tüz. F. hó 15-én 3 u. 3 óra tájt Libovics Valént kerketineezi lakós pajtája kigyuladt, háza gazdasági épületei, valamint kukoriczaska kukoriczával s összes gabna természet elegett. A tűzről szomszédjai: Jambrovits Andrásnak, Pliander Pálnak, Lovrisa István Imre és Mártonnak házái, gazdasági épületei és gabnamennyi valamint Jambrovitsnak egy sertése is odaégett. A kár 3000 frt biztosítva semmi sem volt. A tűz, úgy keletkezett, hogy Libovics Valént 5 és 3 éves gyermekei a pajtában gyufával játszóltak s a pajtát felgyújtották. Szűlők előtt azt mondták, hogy ók csak egy keveset gyújtottak fel a pajtában. Hogy a gyufához hogy fert a két gyermek, az nem tudatik.

Meghívó. A perliki „Társaskör-snját könyvtára javára 1886. évi október hó 28-án tancezál összejöttök hangversenyt rendez. — Beüldítjé: személyenként 1 frt. — Kezdele pont tel 8 órakor. — Fellüldítésék a jótékonyesét irányit tekintetből köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Műsorozat: 1. ósini. Nyritany „Teti V.” című dalműöhöz. Zongorán negykezer elodáj: Götz Ferencné és Pinter Ilka úrhölgyek. 2. Kreuzer „A kápolna”. Fejnégyes, előadja a társaskör dalárda: B. Mayerber Cavatina Ördög Robert című dalműöhöz Zongora kíséreltel fuvolán elodáj: Loncsarics Vilma úrhölgy és Sipos Karoly ur. 4. Liszt La regatta veneziana. Zongorán elodáj: Pinter Ilka úrhölgy. 5. Arany Flammak.

Kötemény, szavaja: Loncsarics Vilma úrhölgy. 6. Simonyi, Magyar népdal. Férfinégyes, elő dja a társaskör dalárda. 7. Berlicz-Marche hongroise de Faust. Zongorán negykezer elodáj: Götz Ferencné és Pinter Ilka úrhölgyek.

Lőlopás. Tegnapelőtt éjjel Mihovlyán községben vakmerő tolvajok Posodi testvérek iszállóhöz elhajítottak 3 drb. lovat s Premus iszállóhöz egy pár löszerszámot vittek el. A lököttök Premus és Vidovits lovait is elakarták hajítani, azonban az előbbi elővigyázatból az iszálló ajtón keresztül vaspántot használt s így a lovakat nem hajthatták ki. A x utóbbi éjjeli őrszolgálatot teljesítvén, felesége hált az iszállóban. A vakmerő tolvajok egyike az iszállóban gyufát gyújtott s vizsgálgatni a lovakat, aztán észrevéven az asszonyt, hozzáment s incselkedni kezdett vele. A bátor asszony vasvált ragadtott a larmát csapott, mire a tolvaj kerekelt oldott. A lovakat Janostula fele hajították.

Az „Öbör” ismert bírhető magyarlók zagrabi lap levelezője Csáktornyáról, ama korcsmai verekedés alkalmából, mely a képezédei növendékek és több csáktornyai polgár között történt hazug alávaló rágalmakról szór a képezede és a polgári iskola tanestültere. ezenkívül a csáktornyai „jóvalóbb öreg horvátokról” beszélvén, rút hazafiatlan megjegyzéseket tesz. Kesőn kapván kezünközbe az „Öbör” a magyarságot, ezáltal csak visszautasítjuk a vádakat s a csáktornyai jóvalóbb magyár polgárság nevében kikerjük, hogy a potárság nevében beszéljen és írjon egy magyarlók zagrabi lapnak, amelynek ami dolginkhoz semmi köze. Különb lapunk jövő számában saját megjegyzéseinkel kísérvé, megismeretjük az illető közleményt.

Az a kiváló eredmény, melyet legutóbbi pályázata elért, arva buzdította a „Magyar Háziaszony” szerkesztőjét, hogy ismét újabb pályázatot hirdessen és pedig ezuttal egy humorokere, melynek tárgya a társadalmi vagy művészi életből lehet merve. Elosí dj: egy drb. 20 frankos arany, masodik dj: 10 frank aranyban. Beküldési határidő f. évi november 30. A pályázat eredménye a Magyar Háziaszony ez idei karcsonyi számában fog közérítetni s ugyanakkor szolgálatnak ki a pályadíjak is. A pályaművek e czimén küldendők: Magyar Háziaszony szerkesztőség, Budapestben nagykorona utca 19.

Tecaj III.

Vu Čakovcu, 24. oktobar 1886.

Broj 43

Uredniko pisarnico je vu stanju tiskara Fichela Filipa vu Čakovcu. — S urednikom razgovarati se more: pondjeljak, sreda, četvrtak i subota ob 11 i 4. sati. — Sve sveske i pošiljke naj se pošiljaju na ime Margita Jozija urednika vu Čakovcu. Izdateljstvo: Anđijara Fichela Filipa vu Čakovcu. Sim se naj pošiljaju preporučiti i oglaš.

MEDJIMURJE

NOVINE ZA PUK

IZLAZI SVAKU NEDELJU.

Ona je: Na celo leto . . . 4 frt Na pol leta . . . 2 „ Na četvrt let . . . 1 „ Oglaš se poleg pogodne 1 fal računaju. Iz svu toga se mora plaćiti za svaki oglaš kućkopat izlazi, 30 kr. sv. vladni strošak.

Kak se je treba pred koleraom čuvati.

Kolera je čudnoviti prelazeti beteg, koj se vu različiti delih leta na različiti mestih zemlje pojavlja. I od ovud se na svakoja ki način dalje razprostire, osobito pak ako se zdravi človek blizu betežnoga zadržava.

Čemera kolere ima najviše vu beteznikovom blatu, zato se ona mesta gde je takvo blato, držiju za zviraliče kolere, ter ovih mestah se moramo najviše čuvati; s takovim blatom se moreju sve vode pokvariti i očemeriti. Da se ko'era vu zraku zadržava, vu tom pogledu je istina, da veter odnese čemerne glivice iz blata.

Kolera se sama od sebe no razprestr njuje daleko. Ali je istina, da ostane više vremena vu beteznikovoj opravi, ako ju dobro neodistimo. Najbolje je takovu opravu vu ogenj deliti; ali ako toga nemremo veiniti, onda se mora posteljina, rubje i druga oprava dobro napustiti s chlor vapnom. Črbel vapnom 5 procentov carbola i galice; one stvari, koje nam nisu neobhodno potrebne, moramo zežgati.

Kolera dobiju zveškinom i oni koji se jako bojiu; zato mora svaki znati, da vu zraku toga betega jako malo ili nikaj nema, nego se taj beteg najviše zadržava na stvarih, koje s blizu beteznika bile Najvešta čistoća, najživost umereno- vu jelu i pili, su najbolja vračva proti koleri.

Vučeni doktori veliju:

Najbolje je tlo, zraka, voda, stanje na čistom držati, i ako se kolera polek svega toga pojavi, treba je stanovnike iz onoga stanja izseliti, i stanje dobro oznažiti.

Dobro je treba sve odistiti, oprati i s karbolom zalejati; onastihi je treba šekrete, pregledati štale i kotce, vugubiti se vu oštariji posteljah, nečistih vucicah i hižah. — Vuredi si stana, da bude čist i zdrav, i sve bude dobro.

Dr. Koch si je napre tel kolera i uzjeznoga zroka previziterati, ter je on dokazal, da se kolera vu malih glivicah sastoji, i koje mi s prostim okom videti nemremo. Pisal je takaj toulonskom varasokom kapitanu Jednoga naputka, kojega mi našim čitateljem toplo preporučamo.

Napomenuti moramo, da se za vreme kolere jako pojavljaju črevne boli. Vu takovom slučajju moramo na ove boli paziti. Osobito si moramo telo na čistoma držati, barma svaki drugi den se kupati, i črevo dobro omotano držati. Ako koga črevo oboli, naj taki pošlje vu doktora. Za toga naj si legne vu postelju i tea pije; ako ga prične doli tirati, treba je vu teh neateru kapjicu opijuma pustiti.

S takvom prilikom moramo se őrzati opomenah dr. Kocha, koje ovak glasju: Za vreme kolere moramo uredno živeti, jer ako si želudca pokvarimo, gotova je kolera. Čuvati se je treba neumerenoga jela i pila i onih hranah, koje črevnu bol zrokuju. Kak tako zbetaža, naj taki pošlje vu doktora. Iz nepoznatihi mestih donešene hrane, osobito pak mleko, moramo dobro prekulati. Nečiste zdence treba je zakopati.

„Čuvati se je treba vode iz potokov, mlake ili one vode, gde je već nutri blato od betežnoga človeka.

„Spomenuti moramo, da onu vodu vu kojoj smo posudje ili opravu prali, nememo kamgod vlejati. Ako čistu vodu nemremo zmoci, moramo ju preku-

hati. To se ne tiče samo vode za piti nego i kuhinjske vode; jer kolera more i onda dojtina človeka, ako s nezdravom vodom peremo rubje i posudje. Ako je voda gusta i prekuhana, zato ipak nemremo biti sigurni.”

Čuvati se je treba onoga mesta, gde je tko vu koleri zbetažilo ili vumrl. Betežnika je s čim predi treba odstraniti. Za vreme kolere treba je prepovedati sejme, prošnja i druge sastanke.

Blato od betežnikov treha je vu takovih posudah držati, gde je ntri karbol Hiže, vu kojih su betežniki, bili moraju šest dni prazne i odpre ostati. Ljudi, koji su betežnika prijemali, moraju si ruke oprati s sopanom, vodom i karbolom.

Ako tko vu koleri vumre, mora se s čim predi pokopati. Sprevod naj uide vu mrtveću komoru (kapuru). Stvari koje je betežnik hasuval, moraju se karbolizirati i onda odstraniti. Pralje nesmeju betežnikovu rubje predi odnesti, dok nisu karbolizirane.

Na zadnje moramo si zapamtiti: Broj vumirajućih ljudihi se za vreme kolere podjednomo menja, ali više od polovice betežnikov jih nigdar nevumre. Proti koncu kolere jih sve i sve menje vumira.

Na nekotjih mestih netrpi kolera duže kak tri tjedna, drugae opet više mesecih tri, i ako i pretaene, dojdue leto se pak povrne.

Beteg se vu človeku dva, do sedem dni razvija, a kad človek zbetaža, beteg trpi od 2, do 9 dni. Ako je beteg jaki, za dva dni je človek mrtve.

Znamenaja beteži se sigurna. Iz betežnika ide k riasi spodobno blato. Betežnika primeju krći, odnemogne, telo mu je mrlzo a lice bledo.

Zato je treba na sledeće paziti: Ako človeka doli tira, moramo to taki preprediti, i onda človek navadno odzvati. Za zastavljenje tiranja je najbolje, kak smo već rekli, 10 kaplic opijuma.

Na svaki način je potrebno, da taki po doktora pošljemo.

Navuk od magjarskih pravici.

Samouprava pojedinihi obćinah.

Razreda i prava (u) obćinah.

K varmegijskoj zakonodavnoj oblasti pripadajući varasi i sela na tri razrede deliju se, jesa najmre: varasi s podpuno uređenim poglavarstvom, velike obćine i male obćine. Osim ovih ima još tak zravneste puste ili čisto mala sela, vu kojih je čisto mali broj stanovnikov nesazijnjavaju posebnu obćinu, nego budu k kojoj drugoj poseudnoj obćini prikloplene.

Obćine sve vu podredjene varmegijskoj zakonodavnoj oblasti, ali pokrj toga imaju obćine i to samo upravno pravo, po kojem svoje obćinske posle svojevoljno uređuju, i odredbe zakonodavne vlasti izvraju. Iz ovog prava dosljedno sledji: a) obćina more za svoje posle odrede veiniti, ali se ove nesmeju protiviti niti orasčim zakonom, niti odredbam zakonodavne oblasti, b) doluje i naredbe svoje po svojem poglavarstvu ovršava, c) razpoláže s obćinskim imetkom, razpiše i pobira obćinsku porciju (namete), d) briguje se za obćinske ceste moste i za obćinske škole. Ali samo s privojtom zakonodavne oblasti more se ovršiti svaka ona obćinska naredba, koja se odnaša na razpisivanje obćinske porcije, na prodaju obćinskoga imetka ili na kupovanje imetka, na posudbu vuzmanje, na ustanovljenje novih službah

ili vkinuće stvari, ili na podignuće ili poruženje koje veće sgrade.

Samoupravna svoja prava občina po svojem obč. odboru i svojem poglavarstvu obavija.

Velike i male občine.

Velika občina je ona, koja doduše nema podpunu uređeno poglavarstvo, ali po zakonu dobivenoj vlasti samoupravne svoje posle mora sama izvršivati. Mala občina je pako ona, koja po zakonu dobivenoj vlasti samoupravne svoje posle radi siromaštva, sama nemore obavljati pak se radi toga sdrži sdrugimi občinami.

Vu maloj občini broj zastupnikov menje od 10 i više od 20, vu velikoj pak menje od 20 i više od 40 nemre biti, a polovicu zastupetva i ovdi viriliti sačinjavaju. Izbornik je svaki občinski stanovnik, koj je 20 let navrtil, ako već ova leta porciju plaća a neje soldat vu aktivnoj službi.

Občinsko poglavarstvo sastoji vu maloj občini od birova i njegovog zamjenika i barem od dvuh prisežnikov i napokon občinski notariuz. Vu velikoj občini birovi i njegov zamjenik, barem četiri prisežniki, blagsajnik, obč. notariuz pupilski otec i gde je obš. notariuz sačinjavaju obč. poglavarstvo. Občinsko poglavarstvo, male i velike občine, svi stanovnici izborniki zbiraju na tri leta. Notariuz samo bude na doživotno izabran.

Občinska zavicačnost.

Svaki pojedini domorođec more pripadati k nekojoj občini, i to nazivlje more občinska zavicačnost pojedinca. Svaki človek more samo k jednoj občini pripadati, a relativno k onoj občini, vu kojoj postojano stanuje. Dete pripada k očevoj zavicačnosti a supruga k suprugovoj.

Svaki domorođec ima pravo se vu kojoj god občini nastaniti, ter mu dotična občina samo onda more to zabraniti, ako je dotičnik pod kakvom sudbenom iztragom ili vu kakvoj krivnji, ili pako ako sam sebe, bez toga da bi na terh občini bil, neje mogući zderžavati. Takov novi stanovnik onda dobi občinsku zavicačnost, ako je pod jedno 4 leta dugo tam stanuvao i občinske terhe nosil. Nu već i onda, ako je samo dve leti tam stanuvao i občinske terhe nosil, more prositi za obč. zavicačnost.

Tudjinec, koj neje purgar ovoga orsaga, ako pet let podjedno ovdi stanuje, porciju plaća, pod sudbenom iztragom ili krivnjom nestoji, sebe bez terha za občinu more zderžavati, občinske terhe dala je dotična nositi: more za obč. zavicačnost prositi, kaj je ujednouvet, da more purgar Magjarskoga orsaga postati.

Pesme odricanja.

(Prevodil: A Pataki.)

(Dalja.)

Vihar zuji, more bući,
Uzburkano silno bešni;
Vihar kad zuji na moru,
Kraj je, kraj je tad brodaru!
A mirno je u vedrini,
Kad su mirni mu valovi
Tajnstveno tak vabeći,
Kad po tihoj pljuska noć!

Zujno, bučno, kakti more
V svētu vani je življenje,
Na njem već je brodar vnoji,
Zaronil se vu grob tužni
Tu pak ono tak mirno je,
Nebantuju ga požude
Dok pod pazmom Dève Majke
Do žudene dojdem luke!

Ljudi vele: odricanje,
Je življenje noći temne;
Ljudi vele: odricanje,
Blazenstvo je zarobljenje.
Samonoćca, — vedra tiha,
Je od zvezdic nakinčena;
Kaj za robstvo ljudi vele,
To do neba most je nade.

Makar den je život taj njim
Pun je vendar vihrom burnim,
Jarem robstva, strasti gde
Na srca njim jesu spete!
A ta noćca; mesečna je, . . .
I to robstvo: vugodno je . . .
Oh! radostno odricanje,
Za sinka Dève Marije!

Divje, burne zimske noći,
Put nastupil je k samoci,
Starci njegvi: otec, mati
Nisu prestali plakati.
Bila burna noć je zimaka,
Kad se začel put mladica,
Veter zuji spričavanje,
Koj od tužne vije strane.

Divja vihna noć je bila,
Kad se začel put mladica,
Sam sameni nitko drugi,
Koji da mu ruku pruži.
Ovak bludi . . . nit se boji,
Ar se ufa k cilju dojt-
Am to mojeg je življenje.
Bleda slika odricanja!

Kad bi jenput ovak došli
I blazenstvo me videli,
Koliko bi vidli radost
Na oltaru i blizenost;
Kad bi jenput ovak došli,
V roketi me beloj vidli.
Zadovoljstvo i mir pravi,
Kaj veselje? spoznati bi.

Kad bi jenput ovak došli,
Za zahoda sunca nasli,
Tamo bi me pri oltaru,
Moleći vrću za vas molbu:
Tuge tužbu nebi nigda
Govorila vaš vusna,
Spoznali bi, kak blaženi
Tam pri Majki ja sem Dèvil!

Nerecite, da na zemlji
Srce mira nemre naći,
Da blazenstvo tu na zemlji
Srecu nikaj nemre dati.
Nerecite, ar je reć ta
I v misli već puna greha,
Ar blazenstvo vi od sebe
Hotomice odbacite.

Blazenstvo i mirovanje
Sreca na-eg večni kinje je,
Vi ste je na trg odnesli,
Da je onde vidi svaki.
Mirovanje i blazenstvo
Je kak biser v školki, skrito
Ter je samo onda naše,
Kada nje sakriva srce.

(Dalje sledi.)

Kaj je novoga?

— **Kolera** još podjednako besni vu Bešti, Gjuri i Segedinu. Vu Gjuri je već malo popustila, ali vu Budimpešti i Segedinu podjednako pobira žrtve, akoprem hvaljevredno poglavarstvo jako pazi, i sve moguće učini proti nepoznanomu gostu. Nadijamo se, da ako budemo pazili, nebude kolera dalje išla.

— **Medved**. Jedna žena iz G. Hudoka išla je na polje graha brat, a muž joj je obećal, da i on dojde za njom. Gđa je žena pričela graha brati, čula je za sobom nekakovo sustanje, ali je mislila, da je to muž, kad najednput čuti kak da bi kakova smehka ruka joj bila na hrbtu. Na to veli žena: „No nešali se!“ — naglo se obrne, i skorom se je doli zrušila, kad je mesto muža opazila pred sobom dosta velikoga medveda. Vu strahu zavriane, na kaj se je medved prestrašil, i hotel tacu iz hrta doli zeti, s skranplji joj je vuh razdrapil. Muž si j. ženu na zemlji ležeću usel, del ju je na kola i vu Gorgenj k doktoru odpejal, koj joj je vuh skup zeal i izvrail.

— **Veliki zločinci**. Janoš i Samuel Bogár stanovnici iz Česenya (Tolna varm.) su se dogovorili, da si budu svekra Beneč Istvana vmorili, jer su s njim već duze vremena vu svadji bili. Dva brata otilsi su 14. o. m. vu gorice k starcu, težake su odpravili, i na to skoči Janoš, pograbl starca, a Samuel pak ga je s bitom tak po glavi vudril, da je starac taki vumrl. Jednoga pastira, koj jo ta došel, su teško rauili, a jednomu težaku, s kojim su se sreli, spehnu su oko. Žandari iz Segsarda su krivce vlovili, i sđu predali.

— **Goreća ladja**. Vu Fiumi je vu jednu ladju strela vudrila, ter se je na ladju nalazeći benzin vušgal. Jeden brodarski kapitan je išel s jednom ladjom tam, i goreću ladju izmed drugih ladjah van potegnal i daleko na morje odpejal.

Iz goreće ladje su četiri brodari na jednu englezku ladju vuhli, med kojimi je jedan jako ranjen. 7 ljudih je vu ognju smrt našlo.

— **Lov na restante**. Vu Egiptu je iz dječelskoga rešta 60 restantov vuhlo, i na bregu pobeglo. 12-suez-skih i nekoliko evropskih žandarov išlo jih je lovit. Kad su begunci gori na breg bežali, streljali su žandari za njimi. 24 beguncu su strelili, nekoliko jih je ranjeno, jedanest jih je pobeglo drugi su vlohjeni. Oni koji su pobegli, budu sigurno od glada vumrli, jer na golih bregih ne najdeju niti selo, niti jela niti pila.

— **Žrtve mesta**. Vu Győr-Szent-Mártonu je 13. o. m. Pap Gjura s dvemi pajdasi vu gorice išel, odkud se više nije povrnul. Drugi den su Papa pred pivnicom a pajdase pak vu pivnici mrtve našli. Vu hudim mostovim zraku su se zadužili.

— **Mir na varaždinskoj cesti** 16. o. m. išle su dve čakovečke gospe v. Varaždin. Već je dosta kmica bilo, kad su nazad se vozile vu Čakovec, i dežij je po malom špičral. Kad su blizo Nedešića došle, stali su dva nedeljki ljudi na konjih na sredini puta tak, da je samo polek jarka bil prazen put, i vuknuli se kočju horvatski: „Vugni se!“ Kočij je zastavil konje i rekeli, da se on po jarku nemre vugnuti, ter da to niti nije potrebno, jer se oni s konji leže vugneju na širokoj cesti. Ali dva lopovi nisu stoli posluhnuti, nego su samo kričali „vugni se!“ Kočij se nije stel vugnuti. Na to zide jedne lopov s konja i s botom vudri kočiju. Jedna gospa iz kočije veli jim: „Vugnite se s puta, i ako se kaj pripeti vašim konjom, hodite snami v Nedešiće k notariuzu, pak se tam naravnamo.“ Lopov skoči k njoj, i hotel ju vudriti s botom vikne: „tibo budi goricaška baba, ar te tak vudrim, da ti bude taki kraj!“ Ali kočij je pohasnuval priliku, vudri konje i vuhli su. Obedva lopovi su za njimi jahali, ali buduć su već čisto pri Nedešiću bili, prestali su je tirati.

— **Konjski tolvajci**. Prošli četrtak v noći su nekakovi galčenjaki vu Mihovljani dvem bratom Posediom 3 konje odnegali a Premuš zvanom poljedolcu hame odnesli iz štale. Hoteli su lopovi i pri Premušu i Vidoviću konje vkrasti ali pri Premušu je prek vrata željezna šiba, pri Vidoviću pak je žena vu stali spala, zbudila se, s-ljezljene rasuhe zgrabila pak odtirala tolvaje.

— **Postuvanim čakovečkim stanovnikom** imamo na znanje dati, da ein nesrečni predarandisti, koji su 13-ga o. m. vu krcini purgare bantovali, pak vu krcini se bili, su oštro kažtiguvani. Tri izmed njih, koji su vodji bili, su morali školu i Čakovec ostaviti a drugi pak su više-menje zgubili erasku pomoć. Preparandistom se je prepovedalo krcme pohadjati.

— **Ogenj** je bil 15-ga o. m. ob 3 vuri vu Ferketincu. Zgorele su se Libovits Valenta, Imbrošits Andraš, Plandek Pavlova, Lovriša Stefana, Imra i Martinova hiže, škedi, štale i ves žutek Kvar je 3000 ftrv. Osigurano nikaj nije bilo. Ogenj je tak izišel, da su se Libovits Valentova 5 i 3 let stara deca vu škedi vu šibicami igrala i tam ognja napravila. Kak su do šibice došla, to se nezna. Roditelji pazite si na decu!

— **Fabianek** stolar iz Ober-Zögerna je vu sredi malo prevuč vu kupicu pogledal, pak se je tak jaki čutil, da je štel občinskoga bika sam z gulaš pripraviti. Veliko živinice mirno se je paslo, ali gđa mu je Fabianek okolo nosa pričel: frfrati, tak se je bik razsrdil, da je ti-lara s rognji dobro spikal. Ljudi su Fabianeka vu špital odpravili, gde je do vezda mrti i vumrl.

— **Vihar vu Ameriki**. Telegrafiraju iz Amerike, da je tam veliki vihar i poplava. Voda Sabina je jednoga varasa poplavila, i 65 ljudih se je vtopilo. Jedno Portes-house zvano stanje je veter vu morje hitel i vu njoj nalazećih se 20 ljudih se je vtopilo.

— **Vu Sabadki išla** je 4 leta stara Kotenc Juliska i 11 let stara Tanač Marica na polje, gde su ognja kurile. Kotenc Juliska je blizo k ognju došla, ter joj se je kiklica vušgala. Kad je to Tanač Marica vidla, odbežala je nekam, ter jos neznaju gde je Kotenc Julisku su drugi den mrtvu i svu zgorenu našli. — **Kak dugo živi človek**. Vu

Englezkoju su preracunali vu kakovim broju vmiraju ljudi. Vu najmenjem broju vmiraju redovniki, jer oni imaju najmirne življenje. Za njimi dojdeju vrtljari, poljedelavci, i poljedelski tešaki i poslovnik iz papirne fabrike. Dalje ideju po redu: tkalci, namučitelji, vugljenari, ladjari, ribari, cinerčani i tileri, knigari, rudničari željeza. Pri ovih se menja broj vmirajućih med 8 - 12 procentov. Do dvadeset procentov vumre jih pri brodari, muzičari, pivari, dimnjačari i krcinari. Vu najvećem broju vmiraju (34%) kelneri i slugi pri oštarijab. Pri šikalicah i sudcih je mali procent: samo 13%, pri doktorih 17.8 jednom rečjum: redovnik naj bude, tko dugo živi hoće.

Gospodarstvo.

Malinovo listje kakti kрма. Buduće je vu našim orsagu jako malo křme, opominjaju se naši gazdi, da naj i oni tak deluju kak vu Talijanskoj, gde s malinovim listjem hraniju marhu. Najme: kad prvi mraz popari malinu i listje doli curi, onda skopaju med malinami grabe, koje su na duž vužeke kak gori. Ona deneju vu grabu sve oko slamu i na nju malinovo listje ter kak namećujeju listje, po 20 cmetri na debelom, onda posoliju, i tak dugo mećuju uter listje, dok već nad zemljom pol metra visok kup postane. Ona namećuju na listje zeml u i tak ostaviju 6—8 tjedni. Kad listje odkopaju, zmešaju k tomu seku i s tim hraniju rogatu marhu. Orsačko poglavarstvo svilarstva naznaže daje onim, koji maline hoćeju saditi, naj se prijaviju, i onda dobiju naputka, kak se imaju maline povati. Koji hoćeju probati, naj se takaj prijaviju pri poglavarstvu, i dobiju seme zabavada. Gleduće na to, da su oni, koji se s svilarstvom baviju, vu zadnjih šest let poldrugi miliona ftrv priskrbeli, pozivaju se i drugi, i topljo im se preporučuje, da se toga posla primeju.

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.— 8.20 — Hra 5.50 — 6-30
Ječmen 5,50 — 6,00 — Zob — 6. — —
Kuruza nova 5.— 5,40 stara 6.— 6,20

LOTTERIJA.

Gradecu 17. oktobra 1886.

34. 7. 71. 4. 31.

Szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Urednik.

Dr. J. G. Poppa
anatherinska voda za usta
Beč I., Bognergasse br. 2.
i pravi vegetabilni prašak za zube
najsuspješnija su i najbuenija sredstva
za liečenje i za čišćenje zubi.
Liečnička svjedoča.

— Anatherinska voda za usta od c. kr. dvorskoga zubara J. G. Poppa u Beču I., Bognergasse broj 2. pokazuje se vrlo ugodnom i uspješnom kod bolesti desni, koje se prikazuju u rahlosti, brezbriznosti i neugodnu vonju. Oslanjajući se na iskustvo nemote podpisani propustiti, da nepropustite ovu vodu za usta svim bolujućim na ustih i zubih.

— Poppov vegetabilni prašak također je izvrstno sredstvo, da zube očuva od tako zvanoga zubnoga kamena i iste vszda bielimi uzdrži kao što i raščirenje zla zapriječ.

Hohenmauth (Česka.)

Dr. Josip Strasak.
gradski i sudbeni fizik.

Može se DOBITI: Vu Čakovcu vu Göncz Lajosovoj apoteki, pri Strahiji, i Maysrček L. i Heinrich M. Vu Prilo k u vu Sipošovoj apoteki; Vu Letenju vu Kaliwodskoj apoteci. Vu M. Szobott vu Bölcšovoj apoteci. Vu Lendvi vu Kisšovoj apoteci. Vu V. Kaniži vu Mandekovoj, Pragerovoj i Belluševoj apoteci vu Varaždinu vu Kusšovoj, Riedelovoj i Kruterlebovoj apoteci. Vu Ludbreg vu Kohnovoj apoteci. Vu Koprivnici vu Werševoj apoteci. 368 2—3

II. Arverést feltételek.

A zalamegyei árvaszék végrehajtónak Soltics Lukács és neje Soltics Franciska végrehajtást szenvedők elleni 203 ft 53 kr. tőke köve telés és jár iránti végrehajtási ügyben.

1. Az 1886. évi november hó 16-ik napján d. e. 10 órákor

Totovecz község házánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatnak a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírósg területén lévő totoveczai 14. sz. tjkvben A 19, 16, 81 hrsz. a felvett ingatlanra 265 forintban a totoveczai 157. sz. tjkvben A 117a, 129b, 156ia, 165ia, 147b hrsz. a felvett ingatlanokra 574 forintban ezenel megállapított kikéltési árban.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok kikéltési áron alul is eladattni fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10% -át vagyis 26 ft 50 kr. 57 ft 40 kr. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-

küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezérről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan a kir. jbiróság mint tkvi hatóságkál 1886. april hó 30. 452 1—1.

Trifidali község

eladás

STRAHIA testvérek

Csáktornyan.

4 3 3 3:

1 egész 10 m. m.-ig
1 m. m. 95 kr.
10-nél több m. m. vételnél
1 m. m. 88 kr.

== házhoz szállítva. ==
Ugyanott faszén is kapható.

436 4—*

III. Arverést hirdelm. kivonat.

A peria ki jbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré teszi hogy a Pleinik Márton a. kiralyoveczai lakos végrehajtónak Androsecz Lukacs hodosani lakos végrehajtást szenvedo elleni 212 ft tokeoveleles es jar. iranti végrehajtasi ügyben a n. kanizsai kir. törvényszék a peria ki jbiróság területén lévő hodosan közsegeben fekvő a hodosani 40. sz. tjkvben Androsecz Lukacs tulajdonán felvett Androsecz Lukacs az alati ingatlanokra legelő és erdő illetményre 1081. sz. a. f. 1064. hrsz. nemesi bírtok 181 ft és az ugyan nyitott 1151. sz. tjkvbe Kollariés Maria tulajdonán felvett 30 hrsz. 29 b hrsz. belsősége az árverést 400 forintban megállapított kikéltési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1886. évi november hó 6-ik napján d. e. 9 órákor

Hodosában a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladattni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10% -át vagyis 108 ft 10 kr. 18 ft 10 kr. és 40 forint készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezéseről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlacon 1886. évi augst. hó 12. A perla ki jbiróság mint telekkönyvi hatóság. 449 1—1.

A legjobb és legzebb

Harmonikák

és minden zene-hangszer

Csak Trimmel N. János-nál

Bécs VII. Kaiserstrasse 74.

Árjegyzékek harmonika vagy más zene-hangszerekről ingyen és bérmentve.

305 24 30

BACHRACH L. H.

NAGY-KANIZSAN (Városház-utczai)

Nagy raktár SZALMA- és NEMEZ

nei- és gyermekkalapokban

valamint nagy választék mindeneműtől: naci-bergek, rind és fehérnemű árúktól, csipkék és szalagoktól, ugyancszen aru fehérneműk avak kendők és keztyűkben. Valamint gyantaktár karácsonyi és névnapjaink dekók,

Művitárok, dírvasszonyi és sítkészítőköl.

Kalapot kívánatra választékkal is kulditekek es átvalaktárra elfogadattanak

120,000 ft. főnyereménynyel.

Már november 1-én

E L S Ő Eredeti

SORSJEGYEK hivatalos árfolyamon

a kaphatók a

BAZILIKAI SORSJEGYEK.

Magyar Leszámitoló- és pénzváltó-bank

váltóüzletében, Budapest, Dotottya-utca 6. szám, Wurm-udvar 454 1—1

Feltűnő ujdonság!!

A 88 év óta fenálló előbb Lichtenauer özvegye és fia i cég es. és kir. orsz. szabadalmazott

szőnyeg és pokróczgyár küld medrendisére

LŐ-POKRÓCZOKAT

190 cm. hosszút, 130 cm. szélessé. elpuszthatlan minőségű, sötét alapszínben, élénk színű szegélyvel körülbelül 3 kg súlyu, darabonként 1 ft o. t. ugyanaz első minőségben 1 ft. 50 kr.

kenszerga kocsitakarókat hatszoros kék vagy sötétzsinű szegélyvel, körülbelül 2 méter hosszú 1 1/2 m széles, kiváló minőségű, darabonként 2 ft. 25 kr-rt A takarók teljesen szagtalanok, igen vastagok azért mint ággyertők, szőnyegek stb is használhatók. Továbbá küld még a készlemben tart

Jute-szőnyeg maradékokat a legszebb mustrával: 10—13 méter hosszúságban darabonként 3 ft 20 kr-rt. Függyönyöket (két sz. drannyal, draperiával és kapocccsal) 1, 75 " Ággyertőket ————— 1, 50 " Ásztalterítőket ————— 75 "

Szőnyegek minden minőségben raktáron.

Az összes eladatra szant aruk teljesen mecsoktalanok a azokert kezeséget vállaltuk. Meg nem felelt aruk nehezege nélkül visszavetettnek.

Megrendelések utánvét mellett eszközölhetők.

Cim előbb **LICHTENAUER özegeye és fia** 436 5—5 Bécs, I. Rothenthur mstrasse 14.

Pályázati hirdetmény.

Turesisecsőn (Zalamegye Muraköz) az ujonnan föllállított iskolánál egy rom. kath. vallású

okleveles tanító kérestetik.

Évi fizetés 350 ft. lakás és 3 öl tűzifa

Tannyelv: MAGYAR és HORVÁT.

A pályázni kívánók okmányaikat f. évi október hó 30-ig Túske-Szent-Györgyre Peczek György plebános, iskolaszéki elnökhöz küldjék be.

Túske-Szent-Györgyön. 1886. október hó 18-án.

U. p. A. Krályovecz

PECZEK GYÖRGY plebános.

453 1—1

Alapított 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapított 1873. évben.

órás és ékszerész Csáktornyan.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenemű órák, arany, ezüstárak és ékszerekből legfin. kiállítva, a tárgyak mindegyike a es. k. fémjelző-hivatal által felülvizsgálva és fémjelzeve van.

Mindennem **RÉGI ÓRÁKAT** ugyancszen arany- és ezüst tárgyakat javítás végett jót állás mellett, elvállalok. Régi tárgyak eserebe a legmagasabb árban átvétetnek, Nib: Határokod még jól berendezett optikai áruaktáromat is a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlan. 209 86—

Videkre megrendelések telkismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

NAGY VALASZTEK SZÉLETÉSNAPI AJANDEKOKBAN

C A C A O és **CSOKOLADE**

VICTOR SCHMIDT & SOHNE-től

melyek az első bécsi szakács-művészeti kiállításon a legfőbb díjjal, a diszok mányval lőncé kitüntetve. Valódi egyedül csak a mi hűtőségilag bejegyzett: védjegyünkkel és czégünkkel ellátott. Kaphatók valamennyi előbbkelő fűszerkereskedésben és csemege árúhelyeken valamint Csáktornyan:

STRAHIA TESTVÉREK és **TODOR JÓZSEF** áruk kereskedésében. Vidékre postautánvével küldetnek.

Victor Schmidt & söhne, es. k. orsz. szab. gyárosok. Gyár és központi székhely: Bécs, IV. Allegasse Nr. 48 (nächst dem Südbahnhofe.) 406 14—62.